

Benjamin Black

La rossa dels ulls negres

Era una d'aquelles tardes d'un dimarts d'estiu, en què et preguntes si la terra ha parat de girar. El telèfon de l'escriptori tenia l'aire d'una cosa que sap que l'observen. Els cotxes passaven com un degotim per sota de la finestra plena de pols del despatx, i un grapat de bons ciutadans de la nostra bella ciutat passejaven per la vorera –homes amb barret, principalment– sense anar enlloc. Vaig mirar una dona a la cantonada de Cahuenga i Hollywood, que esperava que canviés el semàfor. Cames llargues, una jaqueta ajustada de color crema amb muscleres altes, faldilla de tub de color blau marí. També duia barret, una cosa minsa com si un ocelllet se li hagués aturat en una banda dels cabells i s'hi hagués instal·lat feliç. Va mirar a l'esquerra i a la dreta i un altre cop a l'esquerra –devia ser molt bona nena de petita– i aleshores travessà el carrer il·luminat pel sol, trepitjant amb elegància la seva pròpia ombra.

Fins ara havia estat una temporada magra. Havia passat una setmana fent de guardaespalles per a un tipus que va arribar amb el vol de Nova York. A la mandíbula li lluïa l'ombra del pèl i duia una polsera d'or i un anell al dit petit amb un robí muntat que era gros com un gerd. Va dir que era empresari i vaig decidir creure-me'l. Estava preocupat, i suava molt, però no va passar res i vaig cobrar. Després, en Bernie Ohls, de l'oficina del xèrif, va posar-me en contacte amb una agradable senyora gran el fill de la qual, penjat de l'heroïna, havia pispat la col·lecció de monedes rares del seu difunt marit. Vaig haver d'utilitzar una mica de força per recuperar el producte, però no res de l'altre món. Hi havia una moneda amb el cap d'Alexandre el Gran, i una altra on es veia Cleòpatra de perfil, amb aquell nas gros que tenia: què hi devien veure?

Va sonar el timbre per anunciar que la porta exterior s'havia obert, i vaig sentir una dona que travessava la sala d'espera i s'aturava un moment davant la porta del despatx. El so dels talons alts sobre un terra de fusta sempre desperta alguna cosa dintre meu. Estava a punt de cridar

que entrés, utilitzant el meu to profund i especial de pot-confiar-en-mi-sóc-detectiu, quan va entrar tota sola, sense trucar.

Era més alta del que semblava quan l'havia vista des de la finestra; alta i esvelta, amb les espatlles amples i els malucs estilitzats. El meu tipus, en altres paraules. El barret que duia tenia un vel, una visera delicada de seda negra clapada que se li aturava a la punta del nas..., una punta ben maca, d'un nas molt bonic, aristocràtic, però ni massa estret ni massa llarg, i no s'assemblava gens ni mica al nassot enorme de Cleòpatra. Duia guants llargs fins als colzes, de color crema pàl·lid, que feien joc amb la jaqueta, i fabricats amb la pell d'alguna bèstia rara que havia passat la seva vida breu saltant delicadament per penyals alpins. Tenia un bon somriure, amistós –fins ara– i una mica tort d'una manera atractivament sardònica. Els cabells eren rossos i els ulls, negres, negres i profunds com un llac de muntanya, amb les parpelles exquisidament afuades als extrems exteriors. Una rossa amb els ulls negres: no és una combinació que es trobi gaire sovint. Vaig intentar no mirar-li les cames. Evidentment, el déu de les tardes de dimarts havia decidit que em mereixia que m'aixequessin els ànims.

–Em dic Cavendish –es presentà.

Vaig convidar-la a seure. Si hagués sabut que venia a veure'm a mi, m'hauria passat el raspall pels cabells i m'hauria posat un pensament de malagueta darrere els lòbuls de les orelles. Però havia d'acceptar-me tal com era. No semblava que desaproves gaire el que veia. Segué davant del meu escriptori, a la cadira que li havia indicat i es va treure els guants de dit en dit, observant-me amb aquells ulls negres i fermes.

–Què puc fer per vostè, senyoreta Cavendish?

–Senyora.

–Perdoni..., senyora Cavendish.

–Una amistat m'ha parlat de vostè.

–Ah, sí? Coses bones, espero.

Vaig oferir-li un dels Camel que tinc en una capsula sobre la taula per als clients, però va obrir la seva bossa de xarol i en va treure una cigarra de plata i l'obrí amb el polze. Sobranie Black Russian: quina altra cosa podia ser si no? Quan vaig encendre un llumí i l'hi vaig oferir per damunt de la taula, ella va inclinar-se endavant i acotà el cap, amb una caiguda de pestanyes, i em va tocar breument el dors de la mà amb la

punta d'un dit. Vaig admirar el seu pintaungles rosa nacrat, però no ho vaig dir. Es repenjà al respatllet i encreuà les cames sota la faldilla blava i estreta, i em va fer aquella mirada de valoració freda un altre cop. No tenia pressa per decidir quina conclusió treia de mi.

–Vull que trobi una persona –va dir.

–D'acord. I qui és?

–Un home que es diu Peterson, Nico Peterson.

–És amic seu?

–Era el meu amant.

Si esperava que m'empassés les dents del sobresalt, va quedar decebuda.

–«Era»? –vaig preguntar.

–Sí. Va desaparèixer, força misteriosament, sense ni tan sols dir adéu.

–Quan va ser això?

–Fa dos mesos.

Per què havia esperat tant abans de venir a veure'm? Vaig decidir no preguntar-li-ho, o encara no, en qualsevol cas. Em produïa una sensació estranya, que em miressin aquells ulls freds darrere la xarxa negra i transparent del vel. Era com si m'observessin per una finestra secreta; observat i mesurat.

–Diu que va desaparèixer –vaig continuar–. Vol dir de la seva vida, senyora Cavendish, o del tot?

–Totes dues coses, sembla.

Vaig esperar que expliqués alguna altra cosa, però únicament va tirar-se enrere dos dits més i tornà a somriure. Aquell somriure: era com una cosa a la qual haguessin calat foc feia molt de temps i després haguessin deixat que s'anés ofegant sola. Tenia un llavi superior preciós, prominent, com el d'un nadó, d'aspecte tou i una mica inflat, com si hagués fet molts petons darrerament, i no pas a nadons, tampoc. Degué notar la meva incomoditat pel vel i va alçar una mà per aixecar-se'l de la cara. Sense el vel, els ulls encara eren més sorprenents, d'un to il·lustrós de negre foca que va fer que se'm fiqués alguna cosa a la gola.

–Bé, doncs –vaig dir–, parli-me'n, del seu senyor Peterson.

–És més aviat alt, com vostè. Morè. Atractiu, d'una manera tova. Porta un bigotet ridícul, estil Don Ameche. Vesteix amb elegància, o s'hi vestia, quan jo tenia veu en el tema.

Havia tret un broquet negre de banús de la bossa i hi estava encaixant el Black Russian. Hàbils, aquells dits; esvelts, però amb força.

–A què es dedica ell? –vaig preguntar.

Va fer-me una ullada amb una lluïssor d'acer.

–Per viure, vol dir? –Va rumiar la pregunta.– Veu gent –va acabar.

Aquesta vegada vaig repenjar-me jo al respatllet.

–Què vol dir? –vaig preguntar.

–Just el que li dic. Pràcticament cada vegada que el vaig veure estava a punt de marxar urgentment. «Haig de veure aquest paio. Hi ha un paio que haig de veure.» –Era una bona imitadora; començava a fer-me una imatge del senyor Peterson. Era ell el que no semblava pas el tipus d'ella.

–Un home enfeinassat, doncs.

–La seva feina donava pocs resultats, em temo. Sigui com sigui, no eren resultats que vostè pogués veure, ni jo tampoc. Si li ho pregunta, ell li dirà que és agent de les estrelles de cinema. La gent a qui havia de veure amb tanta urgència normalment estava relacionada amb algun estudi cinematogràfic.

Era interessant, la manera com canviava de temps. Fos com fos, jo tenia la sensació que era cosa del passat, aquest Peterson. Així, doncs, per què volia que el trobessin?

–Està ficat en el negoci de les pel·lícules? –vaig preguntar.

–Jo no diria que hi estigués ficat. Més aviat esgratinya per les vores amb les puntes dels dits. Va tenir un cert èxit amb la Mandy Rogers.

–Hauria de sonar-me el nom?

–«*Starlet, ingénue*», com diria en Nico. Pensi en la Jean Harlow sense talent.

–La Jean Harlow tenia talent?

Vaig treure la pipa i la vaig omplir. Em va sobtar que la mescla de tabac que feia servir portés Cavendish. Vaig decidir no explicar-li aquesta felicitat coincidència, en imaginar el somriure cansat i l'estremiment de desdeny a la comissura de la boca amb què ho rebria.

–Fa gaire que el coneix, el seu senyor Peterson? –vaig preguntar.

–No gaire.

–I quant de temps és «no gaire»?

Va arronsar les espatlles, la qual cosa implicava un alçament fraccional de l'espatlla dreta.

–Un any? –Ho havia convertit en una pregunta.– Vejam... Era estiu quan ens vam conèixer. Agost, potser.

–On va ser? Que es van conèixer, vull dir.

–Al Club Cahuilla. El coneix? És a Pacific Palisades. Camps de polo, piscines, molta gent alegre i llampant. La mena de lloc que no permetria que un perdiguer com vostè posés el peu dintre de la tanca oberta per control remot.

Això darrer no ho va dir, però jo vaig sentir-ho igualment.

–El seu marit sabia res d'ell? Sabia de vostè i d'en Peterson?

–No l'hi puc dir.

–No pot o no ho vol dir?

–No puc. –Va fer una llambregada als guants de color crema, que tenia entravessats a la falda.– El senyor Cavendish i jo tenim..., com en puc dir? Un acord.

–Que consisteix en?

–No sigui fals, senyor Marlowe. Estic segura que sap molt bé a quina mena d'acord em refereixo. Al meu marit li agraden els cavalls de polo i les cambres poc vestides, no necessàriament en aquest ordre.

–I a vostè?

–A mi m'agraden moltes coses. La música, principalment. El senyor Cavendish té dues reaccions a la música: o li fa fàstic o el fa riure. No té una rialla melodiosa.

Vaig aixecar-me de la taula, em vaig endur la pipa fins a la finestra i em vaig quedar dret allà sense mirar res en concret. En un despatx a l'altra banda del carrer, una secretària amb una brusa de tartà i auriculars connectats a un dictàfon estava encorbada sobre la màquina d'escriure, picant. Me l'havia encreuada al carrer unes quantes vegades. Careta bonica, somriure tímid; la mena de noia que viu amb la seva mare i li fa panada de carn per dinar els diumenges. És una ciutat solitària, aquesta.

–Quan va veure per darrera vegada el senyor Peterson? –vaig preguntar, encara mirant com treballava la senyoreta Remington. Hi hagué un silenci darrere meu i vaig tombar-me. Era evident que la senyora Cavendish no estava disposada a adreçar-se a l'esquena de ningú.– No em faci cas –vaig dir–, passo molt de temps plantat al costat d'aquesta finestra, contemplant el món i els seus costums.

Vaig tornar i vaig seure un altre cop. Vaig posar la pipa al cendrer, vaig enllaçar les mans i vaig repenjar la barbata sobre un parell de nusos per demostrar-li com podia ser d'atent. Va decidir acceptar aquesta demostració franca de la meua concentració completa i fèrria. Va dir:

–Ja li he dit quan el vaig veure per darrera vegada: fa un parell de mesos.

–On va ser?

–Al Cahuilla, precisament. Un diumenge a la tarda. El meu marit estava en una part especialment extenuant d'un partit de polo.

Va inclinar-se endavant i deixà caure unes volves de cendra de cigarrera al costat de la cassoleta de la meua pipa. Una dèbil bafarada del seu perfum va travessar l'escriptori. Semblava Chanel Número 5, però també és veritat que a mi tots els perfums em semblen Chanel Número 5 o almenys fins aleshores.

–El senyor Peterson va donar cap indicació que estava a punt d'escampar?

–«Escampar»? Fa servir una expressió ben estranya.

–Sembla menys teatral que «desaparèixer», que és la seva expressió.

Va somriure i va assentir amb un moviment sec, concedint l'argument.

–Estava pràcticament com sempre –va dir–. Una mica més absent, potser, una mica nerviós, fins i tot... Però potser només ho sembla ara en perspectiva.

M'agradava la manera com parlava; em feia pensar en les parets cobertes d'heura de les universitats venerables i en detalls de fideïcomisos escrits amb lletra *copperplate*.

–El que és segur és que no va donar cap indicació clara que estava a punt de... –i va tornar a somriure– escampar.

Vaig rumiar una mica i vaig deixar que ella em veiés pensar.

–Digu'm –vaig continuar–, quan es va adonar que ja no hi era? Vull dir, quan va decidir que havia... –i ara em tocava a mi somriure– desaparegut?

–Li vaig telefonar unes quantes vegades i no va contestar. Aleshores vaig passar per casa seva. No havien anul·lat el repartiment de la llet i els diaris se li amuntegaven al porxo. No feia per a ell deixar les coses així. Era curós, en certs aspectes.

–Va anar a la policia?

Els ulls se li van dilatar.

–La policia? –va dir, i vaig pensar que es posaria a riure–. Això no hauria estat pas gens escaient. En Nico és esquerp amb la policia, i no m'hauria agraït que la hi enviés al darrere.

–Per què és esquerp? –vaig preguntar–. Tenia coses per amagar?

–Que no en tenim tots, senyor Marlowe? –I va tornar a dilatar aquelles parpelles delicioses.

–Depèn.

–De què?

–De moltes coses.

Això no ens duia enlloc, i ens movíem en cercles creixents.

–Permeti'm que li ho preguntí, senyora Cavendish –vaig dir–. Què pensa que se n'ha fet, del senyor Peterson?

De nou va fer el seu arronsament d'espallles infinitesimal.

–No sé què pensar. És per això que he recorregut a vostè.

Vaig assentir –sàviament, espero–; després vaig agafar la pipa i m'hi vaig atrafegar, atacant la resta de tabac fumat, etcètera. Una pipa és un accessori molt pràctic, quan vols donar una aparença pensívola i assenyada.

–Puc preguntar-li –vaig començar– per què ha esperat tant de temps abans de recórrer a mi?

–Ha passat molt de temps? Em pensava que tindria notícies d'ell, que un dia sonaria el telèfon i seria ell que em trucava des de Mèxic o algun altre lloc.

–Per què podia ser a Mèxic?

–França, doncs, la Costa Blava. O algun lloc més exòtic, Moscou, potser, o Xangai, no ho sé. A en Nico li agradava viatjar. Li alimentava la inquietud. –Va inclinar-se una mica endavant, mostrant una mínima traça d'impaciència.– Agafarà el cas, senyor Marlowe?

–Faré el que pugui –vaig respondre–. Però no en diguem «cas»; si més no, de moment.

–Quines són les seves condicions?

–Les habituals.

–No sé què és l'habitual.

Jo tampoc no pensava que ella ho sabés.

–Un dipòsit de cent dòlars i vint-i-cinc al dia més despeses mentre faig les meves investigacions.

–Quant de temps trigaran, les seves investigacions?

–Això també depèn.

Va quedar-se en silenci un instant, i de nou els seus ulls adquiriren aquella expressió avaluadora que em feren retorçar una mica per dins.

–No m’ha preguntat res de mi –va dir.

–Mirava com fer-ho.

–Bé, permeti’m que li estalviï una mica de feina. El meu nom de soltera és Langrishe. Ha sentit a parlar de Fragàncies Langrishe SA?

–És clar –vaig respondre–. L’empresa de perfums.

–La Dorothea Langrishe és la meva mare. Era vídua quan va venir d’Irlanda i em va portar a mi també, i va fundar el negoci aquí a Los Angeles. Si ha sentit a parlar d’ella, aleshores ja sap que ha tingut molt d’èxit. Treballo per a ella..., o amb ella, com prefereix dir. El resultat és que sóc força rica. Vull que em trobi en Nico Peterson. És un poca-pena, però és meu. Li pagaré el que em demani.

Vaig rumiar si tornava a atacar la pipa, però vaig pensar que semblaria una mica obvi la segona vegada. En comptes d’això vaig mirar-la de fit a fit, sense cap expressió als ulls.

–Com he dit, senyora Cavendish, cent de dipòsit i vint-i-cinc al dia, més despeses. De la manera com treballo jo, cada cas és un cas especial.

Va somriure i arrufà els llavis:

–Em pensava que no en diria «cas», de moment.

Vaig decidir deixar-la guanyar aquella vegada. Vaig obrir un calaix i en vaig treure un contracte estàndard i el vaig empènyer cap a ella per damunt de l’escriptori amb la punta d’un dit.

–Emporti’s això, llegeixi-ho, i, si està d’acord amb les condicions, signi-ho i torni-m’ho. Mentrestant, doni’m l’adreça del senyor Peterson i el seu número de telèfon. I també qualsevol altra cosa que cregui que em pot fer servei.

Va contemplar el contracte un moment, com si estigués decidint si l’agafava o me’l llançava a la cara. Al final va agafar-lo, el plegà amb cura i se’l va posar a la bossa de mà.

–Té un lloc a West Hollywood, passat Bay City Boulevard –va dir.

Va obrir la bossa un altre cop i en tragué una llibreteta enquadrada en pell i un llapis d'or prim. Va escriure breument a la llibreta, després va arrencar la pàgina i me la va donar.

–Carrer Napier –va dir–. Vagi alerta o passarà de llarg. En Nico prefereix racons apartats.

–Perquè és esquerp –vaig comentar.

Va posar-se dreta, mentre que jo em vaig quedar assegut. Vaig tornar a ensumar-ne el perfum. No era Chanel, doncs, sinó Langrishe, el nom o número del qual hauria de consagrar-me a esbrinar.

–Necessitaré dades de contacte per a vostè també –vaig dir.

Va assenyalar el bocí de paper que jo tenia a la mà.

–Hi he apuntat el meu número de telèfon. Truqui'm quan li calgui.

Vaig llegir la seva adreça: 444 Ocean Heights. Si hagués estat sol, hauria xiulat. Només la crema viu allà, en carrers privats a tocar de les ones.

–No sé com es diu –vaig insistir–; de nom, vull dir.

Per algun motiu, això va provocar-li un lleuger enrojolament de les galtes, va abaixar la mirada i tornà a alçar-la de seguida.

–Clare –va dir–, sense *i*. El meu nom ve del nostre comtat nadiu, a Irlanda. –Va fer una lleugera ganyota de dolença fingida.– La meva mare és tota una sentimental pel que fa a la vella pàtria.

Vaig posar-me la pàgina de la llibreta al bitllet, em vaig aixecar i vaig sortir de darrere l'escriptori. Per molt alt que siguis, hi ha certes dones que et fan sentir més baix que elles. Jo tenia la mirada abaixada cap a la Clare Cavendish, però semblava com si mirés enlaire. Va oferir-me la mà i la vaig encaixar. És una cosa important, el primer contacte entre dues persones, per molt breu que sigui.

Vaig acompanyar-la fins a l'ascensor, on em dedicà un darrer somriure ràpid i desaparegué.

Ja al despatx, vaig ocupar la meva posició al costat de la finestra. La senyoreta Remington continuava pica que picaràs, com la noia diligent que era. Amb el pensament vaig intentar que alcés la mirada i em veié, però fou inútil. Què hauria fet jo, de totes passades? Saludar amb la mà com un idiota?

Vaig pensar en la Clare Cavendish. Alguna cosa no quadrava. Com a investigador privat no sóc del tot desconegut, però per què una filla de la Dorothea Langrishe d'Ocean Heights i que coneixia vés a saber quants altres llocs formidables m'havia de triar a mi per trobar el seu home desaparegut? I per què, per començar, s'havia embolicat amb en Nico Peterson, que, si la descripció que n'havia fet era acurada, resultaria no ser més que un estafador d'estar per casa amb un vestit elegant? Preguntes llargues i embolicades, i en les quals costava concentrar-se mentre recordava els ulls cànids de la Clare Cavendish i la llum divertida i astuta que hi brillava.

Quan vaig tombar-me, vaig veure el broquet a l'angle de l'escriptori, on ella l'havia deixat. El banús tenia la mateixa negror lluent que els seus ulls. S'havia descuidat de pagar-me el dipòsit, també. Tant era.